

Hultafors Bygdegårdsförening & Byalag

Almanacka 2007

År 1994 firade järnvägen Göteborg-Borås 100-årsjubileum. Detta blev temat för vår almanacka det året. Lördagen den 12 november gick ett jubileumståg, draget av ett gammalt ånglok, från Göteborg till Borås. Där vändes det på den handdrivna vändskivan och for fullsatt tur och retur Hindås. Vår omslagsbild i år visar jubileumståget, när det med ett rökmoln efter sig passerar Hultafors (Bild: Per-Ove Ohlson). I Hindås väntade järnvägsentusiasten Börje Hedberg, för dagen fungerande som stins. Vi ser honom på bilden till vänster. Ett planerat uppehåll vid Hultafors stationshus – vår bygdegård – fick av omständigheterna kortas av. Vi citerar ur Svenska Järnvägsklubbens skriftserie nr 62:

Den välrenoverade praktfulla byggnaden och dess omgivning kunde knappast ändå tagas i närmare betraktande på grund av den stora tillströmningen av besökande. Varm korv lär ha funnits tillgänglig i matsalen för den som kunde ta sig fram dit.

År 1907, alltså för 100 år sedan, fick göteborgsarkitekten Yngve Rasmusson i uppdrag att rita en järnvägsstation för Hultafors. Behovet fanns! Så tidigt som i 1895 års järnvägsstatistik sägs att Hultafors hade 4326 "anlände och afgangne" resande, 80 kg resgods samt 9 hundar. Men samhället växte! År 1906 uppfördes ett turisthotell, som senare blev Hultafors Hälsocenter, och 1907 flyttade Svenska Mått- och Tumstocksfabriken sin verksamhet hit. (Teman för våra almanackor för år 2002 respektive 2004.) Den lilla träbyggnad med väntsal och biljett-expedition som uppförts 1896 hade blivit otillräcklig. Så föddes planerna för den idag K-märkta byggnad, där vår förening har sitt centrum, och som vi vill uppmärksamma med 2007 års almanacka.

Den svenska järnvägen har stått i fokus under det just gångna året, då det var 150 år sedan järnvägssträckan Nora-Ervalla invigdes under kunglig pompa och ståt 1856. Man har också kunnat läsa om att många gamla stationsbyggnader idag bjuds ut till försäljning eller rivs. Dagens kommunikationer är annorlunda än då den lilla ortens station - med sin kiosk! - var en samlingspunkt. Vi är glada att Hultafors gamla stationsbyggnad fortfarande kan fungera som träffpunkt med en ny tids nya förutsättningar.

Ett varmt tack till järnvägsentusiasterna Börje Hedberg, Bengt Pettersson och Bertil Thulin, som ställt sina bilder och sitt kunnande till vårt förfogande! Tack också till Dick Eliasson, som lånat oss oktoberbilden! Sist men inte minst vill vi tacka våra välvilliga annonsörer, som gör det möjligt för oss att fortsätta med vår almanacksserie - ett samlarobjekt för många.

Hultafors Bygdegårdsförening har under 2006 gått samman med Hultafors Byalag. Vi hoppas att vi nu gemensamt skall kunna arbeta ännu bättre för vår bygd.

Hultafors Bygdegårdsförening & Byalag

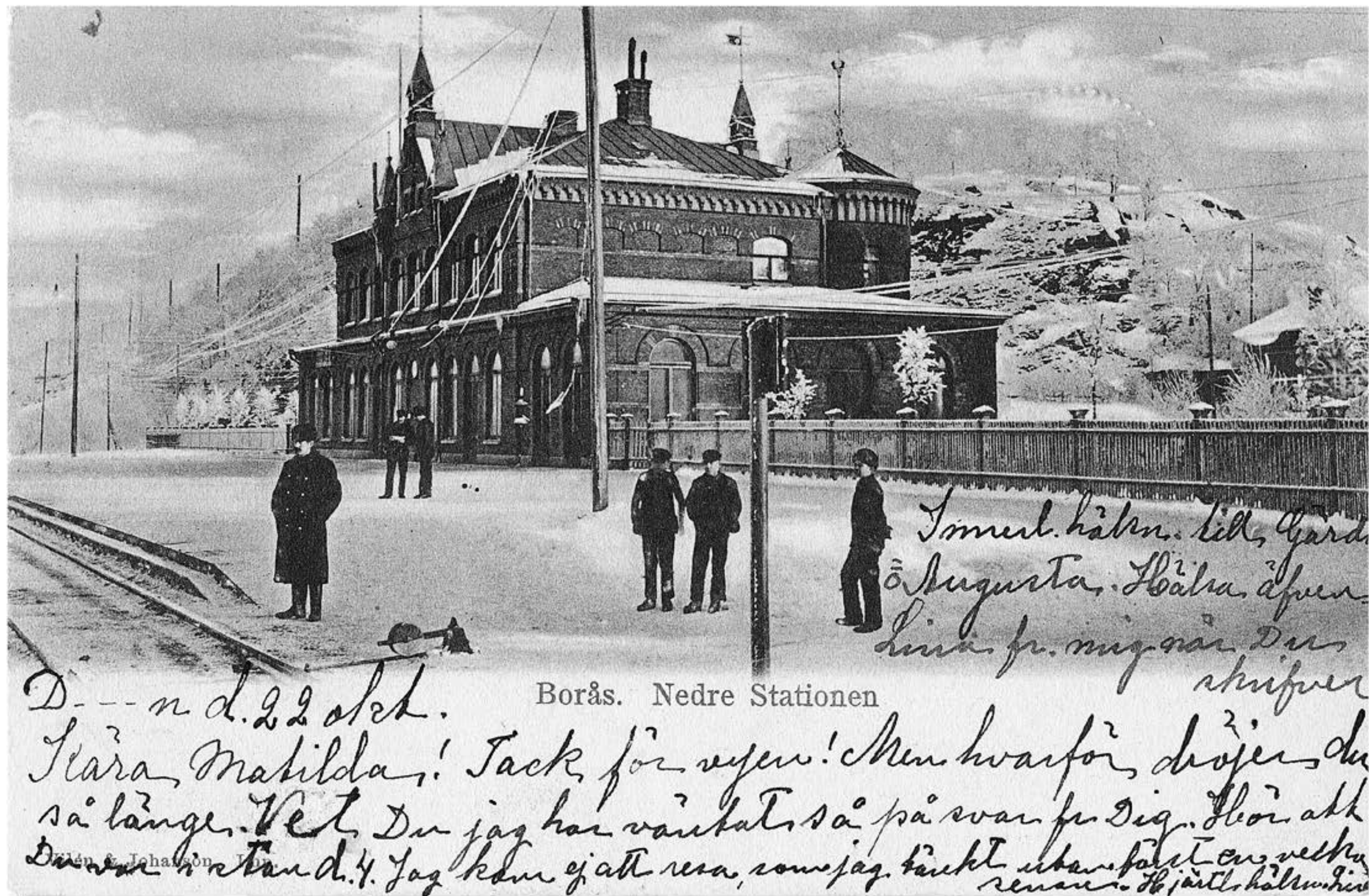
Hultafors station, sedd från landsvägen med sin sidobyggnad, tyvärr riven, i förgrunden.
En bygdens skönhet stöder sig mot det fina staketet. Längst till vänster vattentornet för ångloken, uppfört redan 1895.

Att bygga järnväg var ett tungt arbete. Här tar rallarna en liten fotopaus vid Sörån (Buagärde) mellan Bollebygd och Olsfors.

Rallare vid Viaredssjön. Vad sägs om byggnadsställningarnas kvalitet och säkerhet?

Borås station, gammalt vykort, avsänt år 1902.

En liten friartur på trallan någon gång på 1920-talet. Lokförare Thor Pettersson med sin fästmö Signe, dotter till banvaktare August Snygg i Viared, som varje morgon under åren 1894-1934 avsynade sträckan Västeråsen- Björvik på sin tralla. Infälld: banvaktstugan.

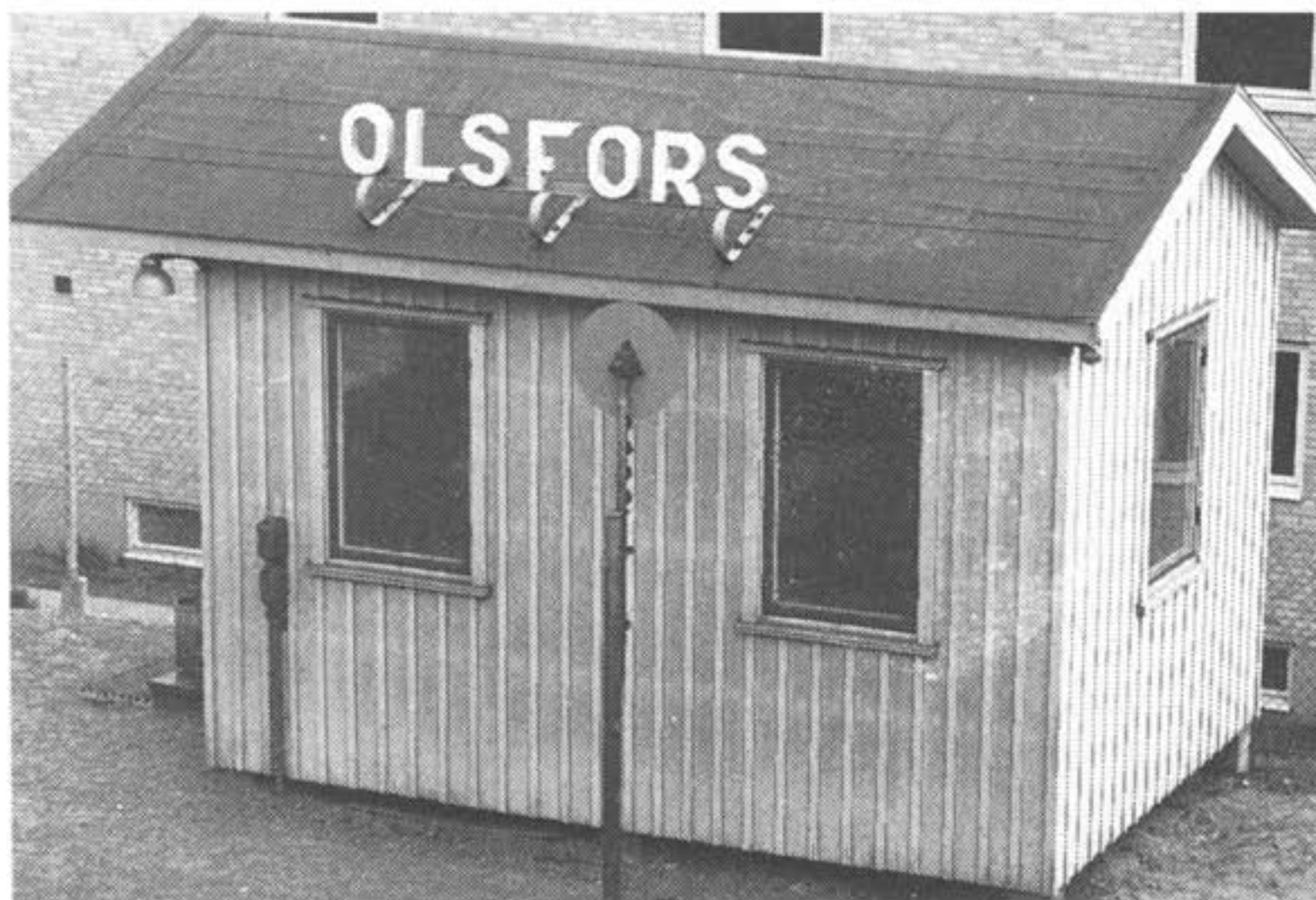
Hultafors första stationshus var en oansenlig byggnad. I stället för att rivas flyttades den till nuvarande Lyckebovägen i Sjömarken, där den gjorde tjänst till 1913.

Järnvägsstationen

Sandared

Sandareds station hörde till de byggnader som stod färdiga, när trafiken på banan började i slutet av 1894.
Huset brann ner 1902 men återuppfördes samma år. Bilden är från tidigt 1900-tal.

BYGG OCH BO *vid* GÖTEBORG-BORÅS JÄRNVÄG

Bekväma resor med elektriska tåg.
Billiga biljetter.

Med årsbiljett kostar daglig, enkel resa
exempelvis: Göteborg—Landvetter **20** öre
Göteborg—Hindås . . **28** >
och Borås—Hultafors. . . **17** >

**Idéalplatser för såväl sommar-
som vinterbostad vid alla stationer.**

◀ Prislista med reklaminslag
från 1930-talet.

Under andra världskrigets bränslebrist blev det restriktioner i busstrafiken. Nya hållplatser för tågen skapades. Olsfors anhalt kom till 1943 och användes i början främst för anställda vid Lapidus trikåfabrik. Den var i bruk ända till i juni 1980. Vid samma tid slutade tågen stanna vid Hultafors station. Grönkullens anhalt öppnades redan 1928 och fanns med i tidtabellen till år 1973.

Även Bollebygds stationshus var färdigbyggt från starten 1894. Som flest tjänstgjorde här förutom stationsmästaren en kontorist och fem stationskarlar. Stationen avbemannades 1971.

Övre raden fr. vänster: Anders Johansson, okänd, okänd, Arvid Johansson, Gerhard Berntsson?, okänd, Bertil Andersson,
Lennart Johansson, Hugo Olausson, Erik Eliasson, okänd, Erik Larsson

Undre raden från vänster: Karl Kling, Viktor Eliasson, Algot Kilén, okänd, Ernst Serne Stål, okänd, Viktor Gustavsson,
Åke Andin, Erland Sjölander, Nils Kilén ?, Axel Sahlqvist, Elof Gustavsson

För bygdens näringsliv har järnvägstransporterna spelat en väsentlig roll. Här ser vi en bild från lastkajen i Bollebygd med virkeshandlare Arvid Johansson (nr 4 övre raden fr. vänster) omgiven av ett manstarkt arbetslag. Alla är inte identifierade. Hör gärna av Dig, om Du kan hjälpa till med identifieringen!

Utfart från den gamla stationen i Göteborg. Bilden är från 1890-talet.

Tåget ångar in på Hultafors station.

Vår bygdegård från 1900-talets början är den enda byggnad i Bollebygds kommun, som klassats som byggnadsminne. Den är renoverad efter länsantikvarieämbetets normer. I festlokalen går det att duka för ca 60 sittande gäster, det finns ett rum med dansgolv, och köket är välutrustat.

Bli medlem! Det lönar sig!

Som medlem får Du hyra våra lokaler till ett mycket förmånligt pris. Du får också tillgång till föreningens övriga verksamhet, bl a kurser, utställningar, julmarknad och hantverksdag, loppmarknad, kvarndagar vid Vanna kvarn, slättergille på Hultet Nedregården.

Medlemsavgift: endast 100 kr per hushåll.
Inbetalningskort finns i almanackan!

Vill Du hyra Bygdegården? Eller få en visning?

Ring i så fall

Monica Johansson	033-14 06 66	(januari-juni)
Anna Lindeblom	033-29 90 13	(juli-december)

Prisexempel:

För icke-medlem:

1000 kr för en helg	(fredag 18.00-söndag 12.00)
500 kr för en kväll	

för medlem (i minst ett år):

500 kr för en helg	(fredag 18.00-söndag 12.00)
250 kr för en kväll	

för barnkalas (gäller alla):

250 kr

En gåva till stöd för föreningen är givetvis alltid välkommen: **Plusgiro** 71 97 44-5 · **Bankgiro** 939-2465

Bygdegårdens telefon: 29 54 15 · Hemsida: <http://www.hultafors.info>

HULTAFORS BYGDEGÅRDSFÖRENING & BYALAG